

Megjelenik a Társalkodóval együtt minden héten kétszer: t. i. vasárnap és csütörtökön. Előfizetheti helyben a szerktő's kiadó tulajdonosnál uri utca 453dik szám alatti Trattner - Károlyi ház első emeletén, egyebütt pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy más külföldi tartományokba kívántató példányok iránt csupán a bécsi cs. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Értesítőben mindenféle hirdetés félével és pontosan közöltetik.

FOGLALAT. Magyarország: Országgyűlési követek gyűlése. kerületi, sz. kir. városok's káptalanok részéről; budapesti napló (lopások, gabonaár, házbér, irodalmi újdonságok, színházi krónika; Lutzer sat. kör N.-Károlyi vérengző követ-választás rövid vázlata's véletlen fordulatú sikere, szabotési követválasztásra előkészületek; komárommegyei követutasítás folytatása's vége (bírtok és hivatalképesség, papitized, városok elrendeztetése, vármegyésület, egyh. jávak, magy.kath. egyház Romától függetl. szöveg, csehörtörszítés, szepességi városok's Erdély) Zágrábmegyei követutasítások az egyesült tartományi gyűlésre's a Magyarországi közös tárgyakra nézve, amaz 21 pontban, ez eddig 6ban, Csongrádmegyei székfoglaló's követutasító gyűlés eredményei; Nógrádmegyei követválasztó gyűlés; Gömörmegyei követválaszt. váratlan's borzasztó kifejlése; Zala-megyei közgyűlés, sopronymegyei követválasztás; Szegedhez érkezett felső intézvény a' választás-mód iránt.

Ausztria: Változások a' cs. k. hadseregénél.

Spanyolország: Az ebromellettí vámvonalat megszüntették; Rothschild ügyviselői kirabolattak;

Franciaország: Határozat a' rabszolgaság eltörlésére ügyében;

Amerika: Egyesült státusok; Mexico és Yucatan; Montevideo, Hayti és Mexico.

Értesítő.

Magyarország és Erdély

Országgyűlési követek. Gömörmegye részéről: Mumhart Ján. főadószedő és Dapsy Pál, ápril. 12kén; Verőczemegyeéről: Pejacevics nepom. János gr. és Szallopek Lajos másod-alispán ápril. 18kán; Fiumei kerületéről: Horhy Mihály kir. korm. fogalmazó és Cimiotti J. Laj. kir. okt. ápril. 19kén felkiáltással; Veszprém megyéről: Zsoldos Ignác főjegyző mintegy 700, és Sebestyén Gábor főügyész mintegy ezer szavazattal ápril. 24kén; Győrmegeéről: Balogh Károly főjegyző és Szabó Kálmán főügyész ápril. 24én; Sopronymegyeéről: Nagy Pál tb. a' megválasztási bizodalmat megköszönvén Rohonczy Ignác el. alispán és Simon nep. János főjegyző ápril. 24kén közfelkiáltással; Temesmegyeéről: Várkonyi Ádám rend. alispán és Vukovics Szabasz középponti főbíró közakarattal ápril. 24kén; Borsodmegyeéről: Palóczy László és Szemere Bertalan ápril. 27kén; Nyitramegyéről: Bossányi Simon m. alispán 1023; 's Batthyányi Ferd. 991 szav. ápril. 20kán; Hajdukerületéről: Pély Gábor főkapitány felkiált. 's Oláh Miklós tb. szavazattal. Csongrádmegyeéről: Klauzál Gábor és Szegkeő J. tb.

Kir. városok részéről: Budaéről: Schreiber Ferencz főbíró 's Házmán Ferencz főügyész ápril. 26án; Debreczenéről: Nagy Sándor tanácsnok és Komlós László városi ügyész ápril. 20kán (a' város hat helyén özpontosult polgárság által 30 egyedül választott, kik a' századosakkal együtt választák a' követeket.) Esztergomról: Meszéna János kapitány a' vál. polg. által titk. szav.; Komáromról öt választótul választva: Tolnay Ferencz tan. és Amtmann Jenő főügyész; Korponáról: Szalay László tb. 's akad. levélt.

Káptalanok részéről: Esztergom főkáptalanáról: Rudnyánszky Sámuel báró é Liphay András kanon.; váciéről: Medgyesy Ján. kan.; veszprémiéről: Bezeredy Miklós kan.; pozsonyiéről: Hollósy Ignác és Jekelfalusi Vincze kan.

Közlendők halmaza miatt irányozikket nem adhatunk.

Budapesti napló. E' napokban igen vakmerő lopást kísértének meg elkövetni Budán, mi azonban szerencsére nem sikerült. A' várban ugyanis egy bástya-oldalán emelkedő házba egy pár zsvány a' bástyáról bemászván, az istálló ajtaját megnyiták 's az udvarban pokróczokat terítették az utcára nyíló kapuig, hogy a' lovakat szép csöndesen kivezethessék. E' műtétel azonban még sem mehete olly csöndesen véghez, hogy a' közel kamrában alvó kocsis föl ne ébredett volna. A' kilépő kocsis mindazáltal ütlegekkel fogadák a' rablók, 's a' megrémült eselőd gyorsan visszavonult alvóhelyére, az ajtó bezárás's tüdejé egész erejével kiáltozott. A' zsványok erre természetesen elveszték bátorságukat 's előbbi utjokon ismét eltávoztak, mielőtt még a' kaput megnyithatták volna. Legfuresább ezen rablási merénynél azon körülmény, miszerint a' rablók egyike az udvarban feledé eszmáit, miket hihetőleg azért vett le, hogy munka közben az udvar kövezetén ne ko-

pogjon. Lehet, hogy a' csizmák elarúlóivá fognak válni a' zsványoknak. — A' gabona ára mult héten kissé emelkedni kezdé fővárosunkban, néhány nap óta azonban olly szép esőnk van, hogy a' gabonauszorások kénytelenek leendnek az árt ismét csökkenteni. A' közlegő országgyűlés népteleníteni kezdi már fővárosunkat; különösen Pesten némely utcán alig szemlélhetui házat szálláskiadási czédula nélkül 's háziuraink alkalmasint kénytelenülendnek valamiképpel csökkenteni a' házbért, melly folyvást olly állapotban van, mintha minden évben újabb árvíz látogatná meg Budapestet, ámbár minden évben néhány 2—3 emeletes ujház készül el. — E' napokban jelent meg Geibel Károly költségin, „Magyar Atlász“ az iskolai ifjuság számára magyar nyelven, kiadta Fényes Elek. A' munka csinos 's általánosan érzett hiányt pótol ki; Fényes neve pedig kezeskedik arról, hogy czélszerű használatra fog szolgálni minden iskolában 's magány-tanítóintézetben. A' 8 földabroszból álló füzet ára csak egy pgő forint, minélfogvást egyegy földkép ára csak mintegy 7 krba kerül, minél olesőbbat valóban alig kívánhatni. Ez alkalommal figyelmeztetjük egyszerűm olvasóinkat Bertha „Országgyűlési Tárcajára“, melly Értesítőnkben már hirdette volt. Az 1830ki diaeta egyike a' legnevezeteseb magyar országgyűléseknek, 's annak minden részleteit rövid egyszerűséggel terjeszti elő e' maga nemében pártatlan munka 's hű vezérfonalul szolgálhat mindennek, ki hazai politikánkkal legtávolabbról is foglalatot. A' terjedelmes és igen díszes kiadású munka ára csak 2 pengő forint, melly legnagyobb elterjedést igényel, hogy a' derék szerző költségeit visszanyerhesse, ki, mint értjük, az 1825diki országgyűlést is hasonló alakban szándékozik kibocsátani, minek minélelőbbi megjelenését ohajtvá várjuk. Holnap jelenik meg a' közkedvességet nyert Külföldi Regénytár 10dik kötele, mellyben „Twist Olivér“ 2dik része befejeztvéen, egyszerűm a' 3dik rész kezdetik meg, melly Boze jeles regényét be fogja fejezni. — A' budai hídfőnél azon irtózatot rosz kövezetet, melly ellen két év óta minden hónapban legalább egypárszor sohajtoznak a' budapesti magyar és német lapok, 's mellyen akkor is majd bokáig sározza össze magát az ember, midőn egész Pestet bársony topányban sétálhatni be, legközelebb ki akarák javítani; ezen akarat elmaradt ugyan, de nálunk már az akarás is sok 's így darab időig nyugottak lehetünk. — Rebesgetik (de mi tamáskodunk benne) hogy a' török szultán, ha divánjától 's függetlenül szabadulhat, Bécsét szándékozná e' nyár folytában meglátogatni, Budapestet is töltend el néhány napot. — Nemzeti színházunkat megszeli kezdik kivülről, 's e' szerint valahára már csakugyan elkészülend. — „Pest“ új gözös ma holnap teendielő próbatutját. — Veszter és Dobozy cigánybandáját, hir szerint igen szomorú sors érte; Bécsből ugyanis nem London felé folytaták utjokat, hanem ősi magyar szokás szerint visszafelé haladtak Sopronyba; most már egy pár hangász meg is szökött közülök, mint a' Tageblatt írja 's így alkalmasint dugába dől a' szándéklott nagy-szerű vállalat, min nem csudálkozhatni eléggé, miután e' társaság olly tapasztalt vezérek alatt állott, 's Bécsben, valamennyi ottani lap szerint, olly fényes pártfogásban részesült. — Játékszíni krónika: nemzeti szinpadunkon f. hó 24dikén adaték „Egy színész élete“ drama 4 felv.; 22ikén „Ild. Richard“ drama 5 felvon.; 23kán „Londoni koldusok“ drama 5 felvonásban: ezen 3 nap alatt mindig 10 óra után lett vége az előadásnak 's közönségünk annyira irtózik a' hosszú előadásoktól, bármily jók legyenek azok, hogy legalább egymás-tán nem kellene türelmét kifárasztani, melly különben is elég kicsiny szokott lenni, 24kén bérszünettel 's főlemelt belépti díjakkal „Bájtal“ dalj. 2 felvon.; Lutzer Jenny, Adina szerepében, mint vendég lépett föl, 's ennek kellemeit csak az ő csalogány-hangja ismerteté meg tökéletesen a' közönséggel, mert nagyítás nélkül mondhatjuk, hogy nemzeti szinpadunkon akár játéka-kár ének-művészitökélyre nézve olly Adinát nem hallot-

tunk, a' legmesteribb színezetű 's változatu hanglejtések olly könnyed olly enyelgő olly szívulvasztó lágy-sággal ömledeztek ajkáról, hogy az egész elbájtolt hallgatóság szünni nem tudó tapsviharra fakadt, a' 2ik felvonási dalt olly tiszta zengésű magyar nyelven ismétlé, hogy azt egy született magyar ajak sem ejthette volna hívebb 's gyönyörűbben, miért is végtelen tapsözönre buzdult a' közönség; 25kén „Vazul“ drama 4 felv. 26d. „Bájtal“ Lutzer Jenny Adina szerepében mint vendég, ismét olly dicső remekletű sikerrel. E' dalmű most bér-folyamban adaték, azért az igazgató ur buzgó méltánylatot érdemel a' közönség részéről, hogy olly ritka és drága élvezetet is bér-folyamban nyujt; 27én „Vesztedelmes nagyné“ vigj. 4 felvon. — Majus elején hihe-tőleg Skán, ritka élvezet várokozik színházi közön-ségünkre; méltán kedvelt Lendvayné assz. jutalmaul u-gyanis először fog bérletszünettel adni: „Egy parisi éjszaka“ dráma 5 felvonásban, francziából fordította Irinyi József, ki Parisban 65dik előadásán volt jelen e' színműnek, melly ott olly nagy tetszést nyert, hogy e' tekintetben a' már nálunk is elhíresült „Matild“ czi-mű dramával is vetélkedett. — A' „Vierteljahrs-schrift aus und für Ungarn“ című furca ném e t folyóirat első kötetének 2dik füzete is megjelent már, 's mindenben hű viszhangja a' pesti hírlapnak. Beszéli, hogy e' folyóiratot egy orvos hazánkba szerkeszti; ha ez való, úgy igen sajnáljuk, hogy becses tudomá-nyát 's drága idejét olly céltalan vállalatra pazarolja, 's nem használja inkább beteg embertársinak gyógyítására. —

A' **KÖR** (irodalom és művészet-barátok egye-sülete) vasárnap április 30kán reggeli 10 órakor köz-gyűlést fog tartani; e' gyűlés a' leglétegebb kérdé-sek fölött kívánván határozni, kéretnek a' tisztelt rész-vényes urak, sziveskednének minél számosabban meg-jelenni. Fáy András m. k. körelnök.

Nagy-Károlyban követválasztás, 1843. ápril 21. Tudósítasom a' követválasztó nap reggeli 6 óraig történeteken szakadt meg; mindenekelőt meg kell utjanom, mikép a' választás-előtti nap Vállajon történt véres csatán szétvervén U. B. emberei a' K. és U. M. mintegy 120 szekeren levő pártfeleit, amazok mint győztesek vad rivalgás közt tódultak a' városba, Nagy-Károlyba, hol K. A. szállását [a' Boérházat] a' megyeházzal szemben megrohanták. Olly rémületben folyt le az éj, midőn a' követválasztás reggelén 6 órakor a' Vállajon szét-vert K. és U. M. emberei magokat összeszedve megér-keznek a' megyeház felé 's meglátván a' K. szállását feldulva, rombolva, elborzadnak a' látványon. E' perc meggrázó 's elhatározó vala rájuk nézve. Ezt megboszul-hatás végett mentek a' megyeház udvarára, onnét a' városra az ellenfét felkeresni, megrohanják tehát az el-lenpárt sokkal nagyobb tömegét szét verik, tőlük külön-féle eszközöket elszednek 's egyuttal a' szétugratottak 3 szekereit elfogják. Ez megtörtévéen ismét bejön a' z elkeseredett tömeg a' megyeház udvarára K. és U. M. nevétt hangoztatva. Ekkor a' legelszántabb felingerült csekei 80 löny nemesség felrohan U. B. szo-bájára, de Kovács Bence és Luby Zsiga elejükbe áll's nagy bajjal sikerül a' felbőszülteket visszatartóztatni. Visszatérnek tehát 's egyesülve a' többivel a' megye-ház udvarán fel 's alá járnak. A' gyűlés kezdődik, sza-vazásszedő küldöttséget nevez az elnök alispán, a' kül-döttség munkájához fog, mire egy borzasztó ütökzet kerekedik a' vaskapu előtt. U. B. emberei újabb fogye-ekkel, vasvillákkal rohanának be a' megyeházba, de K. belevő emberei visszaverik; mig a' két fél olly retentő ostromot küzd, addig a' szavazást folytatják, 10 óraig tart az estrom, mig t. i. a' szavazás folyt, en-nek végezték or a' K. erő kirohan és szétüzi a' belőni akaró U. embereit. Ekkor még rémitőbb verekedés tá-mad, több halva marad; eddig három holtat jelentettek föl. A' szavazás végeztével a' küldöttség kiküld a' me-gye udvarára's onnan az utcára felszólítani: akar é mig valaki szavazni 's midőn senkit sem talált, a' szavazás bezaratott: elnök alispán a' gyűlést folytatván kimon-

dá: miképen a' szavazat felszámítottán U. 4., G. 2., K. Á. 143, U. M. 145 szavat nyert; e' szerint e' két utóbbi Szatmármegye megválasztott követeinek kimondván, a' gyűlés eloszlék. Itt különösen szükség megjegyezni, hogy a' megválasztott új követei megválasztásuk napján több mérföldnyi távolságra voltak a' megválasztó gyűlés helyétől, mert a' Boérház kipusztítása utáni éjjel egy szekeren kilenced magokkal az ellenpárt dűhe elől szökve hagyják el N. Károlyt, 's csak a' megválasztást követve meghívás után tértek vissza Szatmárról az april 21 kei gyűlés előtt egy óranegyeddel. Azonban egész választás alatt iszonyu volt a' félelem melly K. Zs. és U. B. méltán éltökre való törés miatt környezé, kik a' megye levéltárába vonultanak a' felbőszült nép elől. Furcsa 's mohó változás néhány óra alatt, midőn előtte volt napon a' Boérház-romboláskor K. és U. M. menedéke U. B. szobája vala! A' követválasztó nap délután már csendes lön a' város 's még az nap este csekei, gyarmati 's több helységi hívei a' győztes pártnak haza takerodának. Másnap gyűlésen K. Z. tb. indítványozá: miképen a' tegnapi követválasztás érvénytelen, mert azt nem a' szatmármegyei 8 ezer család választá, hanem 145 haramia, azért hirdessen a' megye új követválasztást, és ez indítványt szavazás alá kéré bocsátatni. Mi s z ö r n y ű i n g e r ű l t s é g e t o k o z o t t a' többség ellenzé. Ez iszonyu gondolat mondák — mi lenne municipalis rendszerünk, ha egy választást másnap egy gyűlésnek meg lehetne semmisíteni. A' nkárolyi nép pedig kiállt: itt hagyjuk a' várost, ha új követválasztás lesz. E' vita közben méltó becsületére válik U. B. kir. tanácsosnak komoly felszólamlása, hogy a' megye illy állásában az ingerültséget tovább folytatni bűn lenne; ő többé követ lenni nem akar 's a' követei megválasztásában megnyugszik. Roppant éljennel fogadá a' terem e' férfiás nyilatkozatot 's míg helyét elhagyva távozott, szűnni nem akart az éljen kiáltás. K. Z. azonban indítványát megújítá. Híjába mondatott hogy a' tegnapi borzasztó események után okuljunk 's tanuljunk újabb tudományt, minmagunkon uralkodást U. B. szavai- val kibékülve, ne engedjük hogy az ördög köztünk tovább is munkálkodjék. Milly borzasztó következményű volna egy újabb választás, most 3 szerencsétlen lett áldozat, illy ingerült állásban 15 nap mulva talán 20 annyi is lenne. E' vita közben elnök-alispán is felszólitá a' RR.: tekintsék a' nép a' város nyugalmát 's kérte az indítványozó thirót: vonná vissza indítványát, mire az indítványozó K. Zs. a' nép nyugalmaért indítványát visszahúztá 's kibékülő kezet nyújtott, és ha van szép jelenet a' mennydörgés és zápor után kisülőt napfényre, úgy e' jelenet meglepő vala. Kezet adtak egymásnak és a' gyűlés egyetemes örömmre fakadt. Adja az ég, hogy e' percztől kezdve a' mind két részről ígért feledés 's kibékülés áldását teremje meg. A' követei föleskedteltek 's határozatott hogy választásra ezentul mindenkor katonaság fog kéretni; ki étet, itat, veszteget, azt nem lehet megválasztani, az mint notorius büntetessék, szóval a' választás iránt törvény alkottassék, 's ez utasításul adassék az országgyűlésre; ki mégis vesztegetne 's itatna, azon a' megye á t k a legyen. — A' tegnapi gyilkolást, szóval mindent megvizsgálni egy választmány neveztetett ki. A' követei utasításul adatott, hogy mindenké elött a' kir. előterjesztéseket küldjék meg 's akkor fog a' megye terjedelmes utasítást adni, addig a' mult országgyűlésről erre kijelölt tárgyakat sürgezzék fölvetetni, de a' reincorporatíót mindenké elött. Így végződött közmelegnyugvással általános kibéküléssel a' gyűlés. Adja az ég, hogy a' hazában e' megzavart megyétül tanuljanak egyetértést, kibékülést. —

Szabolcsban követválasztási nagy készülétek. Apr. 22én. Kállóban f. apr. 27én epocha'is követválasztás lesz. Az egymás ellen erősen készülő két párt B. E. és E. B. 's P. mellett ví;mondják egyik már tetemes pénzösszeget költött, 's Kállóban 5 pftjával szándéka voksokat vásárolni, mégis az ellenpárt erősebbnek látszik 's általános a' hiedelem, hogy győzni fog. Az itt és N. Kálló körül tanyázó katonaság készen várja a' napot. A' ranybelüs zászlók lobognak szerteszét; a' nyiregyházi nemességén, „Éljen B. és E. Éljen a' szabadság“ olvasható. Debreczenből 's az alföldrűk vezérlete alatt egész hadsereget várnak, 's igen sokat beszélnek, minek egy része igaz, másik nem; annyi azonban mindenesetre bizonyos, hogy a' választás iszonyu lesz. Azon hiedelmet, miszerint B. győzni fog, erősíti a' szatmári borzasztó követválasztás híre is.

Komárommegyei követválasztás (vége.) 18) Ennek folytában az 1835: 15dik tozikk azon rendelete, melly a' végrehajtás alá eső nemesi javakat közárverés

utján többet ígérőnek eladatni rendeli, mulhatlanul szükségessé teszi, hogy ha a' törvényhozás a' földbirtokok osztályát 's így magát a' nemesi rendet, mellyen a' haza polg. alkotványa nyugszik, az országnak általános pénztelenséget szülő 's híhetőleg még vajmi sokáig elnem háriható közzgazdasági mostoha körülményei között a' családról családra terjedő elszegényüléstől megóni kívánja, a' végrehajtás alá eső javak becsének leketőségig emeltetnie kell; 's e' ezél a' földbirtok biztosságát 's jövedelmezését növelendő törv. intézkedések mellett csak úgy létesíthető, ha a' birtokvevők közt a' szükséges concurrentia akkép állapítatik meg: hogy a' földbirtok-szerzetheti jog, a' hazának mindazon polgárra kiterjesztetik, kik azt a' törvényhozásnak legfőbb figyelmét igénylő nemzetiség veszélye nélkül gyakorolhatják; minélfogvást a' RR. által kívántatik, hogy a' birtokképeség a' hazának mindazon nem nemes lakosaira törvény által kiterjesztessék, kik az országban lakó szüléktől 's a' törvény által bevett vallásban születvén, születésüktől fogva mindig a' hazában laknak; az idegenekre nézve pedig rendeltessék, hogy ezek a' nemesi joggyakorlást föltételező országgy. honfűsítés iránt fenálló törv. rendeleteknek megtartása mellett birtokképesek csak úgy lehessenek, ha előbb a' lakosságot az illető megyei vagy városi hatóságtól megnyerhették. A' lakosság igényei pedig, ha 10 évig az országban lakott; az országnak, mellyből származik, alattvalója lenni megszűnt 's az ország közpénztárába bizonyos honosítási díjt fizetend. Nemesi birtokra nézve a' városi hatóságnak lakosítási vagyis kiegészítési joga nem levén, ezen jog csak a' városi birtokra szorítatik. 19) A' hivatalképeségre nézve ugyanezen kategóriák szolgáljanak irányul. 20) Jelenleg még, midőn a' gyakorlati életnek errenézve semmi sürgető jelei nem mutatkoznak, kötelező örökváltság nem kívántatik. 21) A' papi tízed váltassék meg 's annak megváltásában a' jobbágyaságnak előbbség adassék. 22) Egy törlesztő bank eszközlése sürgetessék. 23) A' városoknak országgy. szavazatába mindaddig eldöntőleg a' követei ne bocsátkozzanak, míg azoknak belszerkezeti legczélsebb elrendezése eszközölve nem lesz; egyébiránt a' megye e' részben a' debreczeni körlevél javaslatában osztozik, azon kivételes kivánással, hogy a' tisztviselők választásában az egész polgárság egyeteme vegyen részt; mi ha nem sikerülhetne, kívánja, hogy a' városi képviselők lehető legnagyobb számmal választassanak. 24) A' német vámegegyesülethez csatlakozás nem pártolatik. 25) Az egyh. javakra nézve, ámbár a' RR. azon elv mellett, hogy azok a' status javai levén, rólok a' status jogszerűleg rendelkezhetik is — teljesen megmaradnak, mindazáltal miután a' főpapok azokból a' közszükségre ittott áldozni látszanak, azok birtokában tovább is meghagyatnak. 26) Bereg megyének a' magyar egyháznak Rómától függetlenítése szinte nem pártolatik. 27) A' szóbeli perek sommás eljárását illetőleg, miután abban a' tapasztalásnémi hiányokat fedezett föl, kívántatik, hogy azon esetre, ha az irással élni nem tudók feleleteit írásba kell a' bíróságnak foglalnia, egyszersmind az tanuk jelenlétében történjék; továbbá a' 200 p. ftot meghaladó követelésekre hozott ítélet birtokon belül vitessék a' tszékre fölebb. 28) Régebbi utasításnál fogva is a' czehek eltrélő pártolatik; 's egyszersmind müegyetem 's ipariskola leszen eszközöndő. 29) A' szepességi városok külön hatósági szerkezet és joggal bírjanak, minderre nézve azonban a' magyar nyelv használata conditio sine qua non legyen. 30) Erdélyi egyesülés végett szinte részünkről is egy orsz. választmány küldessék ki 's a' két haza azon állapotban legyen — a' közigazgatás egységét tekintve — mellyben volt a' mohácsi ütközet előtt. — És ezekből állnak megyei utasításunk több pontjai, mellyek az orsz. teendőik sorozatában irányul szolgáljanak. Az utasítás szerkezete inkább általányban, mint részletekben van vezetve, mi követinket nem kevés bajtól fogja megóni, midőn igen igen ismerjük a' körülzsinórozott állapot nehézségét, mellyek a' követeiket még a' logikai egymásután daczára is gyakran elannyira kötve tartják, hogy a' fejlesnek indult dolgok processusát nem kevésé gátló pótlékutatisások nélkül lényeges lépést tenni alig képesek. Egyébiránt az elv — habár rögtön-intézkedéshez nem nyultunk is olly tárgyban, mellynek eldöntésén, tán mint sarkon fordulna meg politikai reformunk — teljesen el van ismerve nálunk is, és okunk van reményleni, mikép mi is járulandunk ahhoz, mitkor és méltányosság követelni fognak. Köszönettel legyen itt egyuttal említve idősb Pázmány Dénes úrnak azon csüggedetlenül 's hazaf-

híven kitartó úgyszerelme, minélfogva mind a' választmányban folyton, mind a' közgyűlésben közzkérődsink vitázatában ifjan lángoló buzgalommal résztvenni szíveskedett. Ugyanezen közgyűlésünkből megemlíthető a' nm. h. tanácsnak azon intézvénye, mellyben a' komáromi ref. egyházvidék papjai által kért ezüstbeni fizetetésök iránt meghagyatott, hogy az illető egyházak az 1799. évi szabályok értelmében ezen kérelem sikortésére megyehatóságilag szorítottassanak; azonban erre nézve a' megye már közelebb alkalomkor kijelentvén, mikép e' dolog elintézése hatáskörén kívül van, annak elintezését a' jelen intézvényvel együtt az illető egyházkerületi kormánysszékhez utasítja. Jelentem továbbá, mikép a' muzeumi illetőség is, a' többi orsz. ajánlattal együtt, tőlünk már lefizettetett. Jövő közgyűlésünk július 3kára tüzetett. — öth —

Zágrábmegyei közgyűlés. Apr. 10én Zdenosay Miklós főispán elnökle alatt nyitott közgyűlés nevezetes határozati ezek: 1) Az apr. 22én tartandó horvát-dalmát- és tótországi tartományi gyűlésre követeiül Lentulay Benedek és Jellaosics Edvárd egyhangulag választattak. 2) Fölterjesztett a' még 1842. majusban rendelt választmány a' jövő tartományi gyűlés elibe adandó javaslat ezen országok sérelmei 's követeléseiről. Ezen javaslat pontjai ezek a' három ország municipalis jogait illetőleg: 1) Ha a' közös országgyűlésen valami ollyas határozatnak, mi ezen társországok jogaiba vágna, az ellen a' követei nyomban ovást tegyenek, 's azt a' bánnak, ki a' báni conferentiából ő fels. elé terjesztendő felirattal a' szükségét megteendi, jelentsék föl. 2) A' tartom. gyűlés ő felségénél indítványozza, hogy könyvvizsgálókká csak ollyanok alkalmaztassanak ide, kik a' nemzeti (horvát) nyelvnek teljes birtokában vannak. (E' tárgynál K. igen lelkes beszédet mondott nemzeti, t. i. horvát nyelven). 3) Tótország Horvátországgal egyenlő municipalis jogokkal bírván, az aránylagos adónak szinte csak felét fizesse, miként Horvátország. 4) Zágrámban egyetem állítassék, 's eszközöltessék, hogy a' tanítók ne legyenek a' magyar nyelvet tudni kénytelenek, miként azt a' m. k. h. tanács rendelé; a' tanítócsődük ne a' pesti egyetem, hanem a' zágrábi akademián később egyetemenél tartassanak. 5) Azon indítványt, miszerint ő fels. a' horvát-tót helytartótanácsnak a' báni elnökle alatt visszaállítatására kéressék meg, a' RR. egyhangulag pártolák. 6) Határozassék, hogy a' fumei kapitányságtól a' feljebbvitelt ne a' kir. kuriára, hanem a' báni táblára történjék. 7) A' károlyvárosi váltótörvénysszék centralisatio tekintetéből Zágrábra tétessék át 's tőle a' feljebbvitel nem miként eddig a' (pesti váltó feltörvénysszékre 's onnan a' hétszem. táblára), hanem a' báni táblára vitessenek. 8) Zágrámban a' visszaállított h. tanácsához könyvvizsgálati collegium csatoltassék ez egyesült királyságok számára. 9) Hogy ezen királyságok bájna régi törvényes hatalmát visszanyerje: a' követ urak azon legyenek, hogy Dalmátország, a' varasdi határkerület, Fiume és Szegnia városok 's a' József-és Karolinaut közti tér ezen hatalom alá visszakerüljön. 10) A' követei indítványozzák, hogy a' só használata, valamint az 1548: 29; 1635: 43; és 1715: 122. tozikkak szerint megengedettett, hanem 1809ben a' francziák beütése által felüggesztett, ismét hozassék be. 11) A' nemzeti nyelv mivel-tetésére nézve a' tartom. gyűlésből lépések tétessenek az iránt, hogy a' horvát ifjuság a' tájszójeitésektől már megtisztult szlavon-horvát nemzeti nyelvben gondosan oktattassék, melly czélhoz képest egyszersmind a' nemzeti nyelv használata ezen királyságokban általányossá tétessék és számára az akademián 's gymnasiumokban különös tanszék állítassanak. 12) A' magyar törvényhatóságok a' lóthorvát hatóságok latin leveleinek elfogadandására szorítottassanak, a' törvények pedig ezután szinte latin fordításban is szerkesztesse-nek. 13) Győrmege indítványának, a' magyar nyelv iskolaiivá tételére nézve, a' követei hathatósan szegül-jenek ellen. 14) A' „Tótország“ nevezet a' törvényekben használtassék 's a' tótországi hatóságok „sére-lmei 's kívánatai“ Horvát 's Tótország sérelmei 's kívánatának rovata alá vitessenek. 15) Varasdmege indítványa, miszerint az országgyűlési választmányok munkálai minélelőbb országgyűlésileg tárgyaltassanak, e' megye részéről is pártolattott. 16) Ha a' tartom. gyűlésen Zágrámban állítandó nemzeti bank terve hozatnék fel, ezt 's legfelsőbb helyeni ajánlatását a' követei teljes erejükből pártolják. 17) Horvát 's Tótország történetirata magyarországi egyesülés előtt a' zágrábi akademiában rendes tanulmányul taníttassék. 18) Az utolsó tartományi gyűlés kívánati újítottassanak

meg, melyek közül ezek a nevezetesebbek: hogy az országgyűlési pénztár a m. k. h. tanácsától vétessék el 's az országához javíttassék; Tótország Horvátországhoz szorosabban, Dalmátia pedig visszacsatoltassék; ő fels. a már szemvilágát is elvesztette Jellacsics Ferd. Lajos iránt újra kéressék meg; nemzeti tanszékek és színház állíttassanak; a felső törvényszékeknek horvát okiratok elfogadtatása eszközöltessék; a tartom. gyűlés rendeltessék el; siketnéma 's vakintézetek, tudós társaság 's triviál iskolák állíttassanak; a Dráván Deryne mellett híd építtessék. 19) A horvát 's tótországi hatóságok kívánatit, mennyiben a törvényekkel 's municipális jogokkal nem ellenkeznek, a követek teljesen pártolják. 20) Az országgyűlési követek köteleztessenek ez országokat illető minden tárgyat eldöntés előtt a hatóságokkal közleni 's egyszersmind kieszközölni, hogy a báni conferentia határozatit ezen hatóságok nézetéhez alkalmazza, ezen határozatokat egyszersmind a hatóságokkal közöljén. 21) A választmány nézete szerint az országgyűlési követek a 6 pftnyi napdíjból az uti költségeket, irnokokat 's a szállásbért is fizethetendik, mivel a pozsonyi polgárság szállásbér iránti kívánata oly hozzájárulással helyeseltetik miszerint a lakbér szabassék meg. — A Magyarországgal közös tárgyakra nézve oly utasítást kaptak a tartományi gyűlésre ment követek, miszerint: 1) A társországok követei az országgyűlésen a büntetőtörvénykönyvet, mennyiben az a municipalitás, nemzetiség 's báni hatóságba nem ütközik, létesíteni iparkodjanak; előbb azonban az országgyűlési választmány munkálata a hatóságokkal közöltessék. 2) Szorgalmazzák a kereskedés 's ipar előmozdítását, 's e tekintetből a folyók, főleg a Száva és Kulpa szabályoztatását, és vasutak, kivált az adriai tengerhez vezető építtetését. 3) Minthogy az 1811. évi kir. rendelet által okozott pénzügyi zavarok még sem egyenlítették ki 's miattok a hitel tőke 's zeseknél még maig sem kaphatott fel: azon legyenek a követek, hogy a pénzügy a már országgyűléseleg megalapított 16 pont szerint intéztessék el, 's e tárgy a sérelmek közé emeltessék. 4) Mivel az ipar 's kereskedésbeni haladás szabadságot is igényel, e tekintetből Eszék a sz. kir. városok közé emeltessék. 5) Az áruaktárak tűz-elleni biztosítása végett Károlyváros és Eszékben kőépületek építhetéseire engedelem eszközöltessék (!) 6) A kir. városok, mint 4ik rend kívánata a szavazat iránt, hathatósan pártolassék, 's a városok tisztviselőit és követeit az egész birtokos polgárság válassza 's az utóbbiakat utasítsa, az első pedig hivatalaikat halálukig tartassék meg; a tisztviselői ülések politikai-gazdasági ügyekben nyilvánosak legyenek; 's a k. kamarától függéseket szüntessék meg. (Vége köv.)

Csongrád megye april. 10ikén tartott közgyűlésében Földváry Gábor ur ő nagysága főispáni helytartónak beigtattatván az országgyűlési utasítások tárgyalattak. A tanácskozáskor részletit nem, csak az eredményt írom meg. — A városok alkotmány szerűleg rendeztesenek 's aránylagos szavazatot nyerjenek. Csongrád megye részmeke (particularitásokba) nem bocsátkozott. Az ősiség töröltessék el, ugyszinte a hitrebizottságok is. A nemteleneknek a szerzhethési 's birhatási jog, nemkülönbben minden hivatalrai képesség adassék meg. A honoratorok a megyéknél szavazatot nyerjenek. Minden vallásnak gyakorlása szabad legyen, 's a vallás jogkülönbségre o'ul ne szolgáljon; a zsidók is polgárosíttassanak. A megyék háziadójába 's országos közköltségéhez mindenki vagyonaránylag járuljon. A papi jóságok status-javak levén, a papság hongyülésről hongyülésre adjon számot arról: vajjon jövedelmeit a rendelt célokra fordította é? Az örökvaltság a regálékra és törvényhatóságra is kiterjesztetett, meghatározatván az is, hogy a legelő elkülönítetése ha három év alatt egyezés útján meg nem történék, megyei közügyész felpörössége alatt hajtassék végre, valamint az is, hogy ha a kilenczed szabott megváltása iránt a jobbágy földesurával nem egyezhetnék meg, a váltásdíj törvény útján szabassék meg. Tehát mintegy kényszeralakú megváltás, mint nyugaton quasi-legitimás. Az egyedárusságok és czéhek töröltessének el. Vasutak, különösen a fumei, pártolassanak. Állandó törvényszékek állíttassanak (polgáriak) melyeknek üléseik nyilvánosak legyenek (1492: 79.) 's tagjaik a megye által választassanak (1613: 24.) A kir. curia felét ő főlsége nevezze, felét a hongyülés válassza. (1498: 2. n. 5. értelme.) A fenyítő eljárás iránti utasítás-adás akkorra halasztatott, midőn az országos választmány munkálata a megyével közöltetendik. Klauzálnak követsége bizo-

nyos. Egyébiránt sajnos, hogy a pártoskodás meg nem akar szünni, minek gyászos következesei lehetnek, sőt egy legalább volt is már. Egy köz ns ugyanis egy urat káromkodások közt főlészó lita: csókolná meg, a mit ezen ur tenni nem akarván, a csókolkozni kívánó fenyegetések közt távozott el. 'S rövid idő múlva kardosan tért vissza, 's a pamlagán nyugvó M. urat szidalmazván, kardját már ki is rántá félig, midőn M. ur öt nagy erőköddel földre sujtá, 's a lárma megjelent szomszédok segélyivel mentetett ki a veszélyből. Kérdőre vétetvén a megtámadó, a vizsgáló szolgabíró urnak azt válaszolá, hogy őt egy üg y és z biztatá: ne félne senkitől, ne kimélne senkit. Ezen mentség, ha igaznak tapasztaltatnék is, természetesen a megtámadót kitisztítani nem fogja. De a példa szomorú tanúság arra, hogy a pártoskodás — No de minek a nyers erő ellen szólni? ügyekezünk véget vetni a számos visszaélésnek képviselőti rendszerrel. (?) F. h. 26án ismét közgyűlés fog tartatni, mellyen a nemesi özszeírások átvizsgáltatandnak 27ikén lesz a követválasztás, azután pedig tisztujtás. —

Balassa-Gyarmat apr. 23. †. Feszülten néztük azon hosszas szekérvonalat, mely 19kén fejr tollas hiveiket hozá be „nem adozunk! éljen a szabadság! éljen az alkotmány!” hangzott a vezérek szájából és harsányan ismétlé azt az elámitott tömeg; később zöld tollal jelölve jöttek az ellen v élem é ny baráti. Az éj csöndesen mult el. Másnap a különböző zászlóju tömegek a megyeház udvarába, mint határozat által szavazás végett kijelölt helyre vonulva, főispánunk szavára letévén a lobogókat kezdő a szavazást előbb egyik, utóbb másik párt, minek eredménye lön, hogy Kubinyi Fer. 1788, Huszár Kár. 1732 szóval, Bory Pál és Balogh Lászl. ellen, kik közül az elsőnek 1213, a másodiknak 1169 voksa volt, éljenzések közt hirdettek ki e megye követeinek. Dicséretet érdemel e megye köznemessége melly annyi izgatás közt is a legnagyobb illedelem és mérekllettel viselé magát. Követutasítás—késztő gyűlésünk folytatólag fog nm. főispánunk elnöklele alatt tartatni, de nyugott kebellet nézünk jövőnk elibe. 'sat.

Gömör megyei követválasztás. Pelsőcz város apr. 11 's 12kén gyászos kicsapongások színhelye volt; a hazában jelenleg mindenünnen hallik ugyan a köznemesség vak dühöngésének hire, de a pelsőczyi szomorú jelenetek, szegényünkre, nem utolsó helyet foglalnak köztük. Mint midőn a hamu alatt lappangó tüzet lángra fújják, úgy lobban fel a köznemesség borsuharagja az alkalommal a minapi követutasító gyűléskor elhatározott adóelvallalás miatt. Csak kitörési alkalomra várt a magába fojtott elkeseredés. Akkor az ősiség megmaradt szavazattal, de az adó, a köznemesség sürgetésére sem bocsátatván szavazásra, nem egy döntetett el, mikint azt a tömeg ohajtá. Az elkeseredett pártnak M. J. és D. P. valának jelöltjei, a másik Sz. K. és N. K. mellett állott; ez utóbbiak eleinte bizonyosnak hitték győzelmüket, de sejdítvén az adó elleni ingerültséget, szükségességnek látták a szokott hódítási módot megkísérteni. És mint mondják, 10 ezer ftot közelítő összeg gyűlt be a ter v alosítására, sok élelem és szesz ital czipeltetett Pelsőczre, a vidéken természetesen szerte tombolt a korteskedés. Érkeztvén a választás napja, mitörtént mindössze akkor Pelsőczön, azt egy ember valamint nem láthatá, úgy le sem írhatja. Már a választás előtti napon 's éjjel verekedésekbe bonyolult a két párt 's különösen az adóellenes tömeg korán reggel ittas fővel barangolá be Pelsőcz utczáit, a „nem adozunk, szabadság, ősi alkotmány” varázsszavak tárogatásával az ellenrészből sokat magához csábítván, a terembe jó korán összegyűlt értelmesb nemességre tört 's a választás joggyakorlatát nyílt erőszak mezejére süllyeszté. A terem ajtaji betörtettek 's a választás helyén micsak töredékeny vala, mind összezuzatott. A bősztült tömeg halál-martaléknak ordította azt, ki M. ellen az adó mellett nyilatkozni merne; mert koránsem a nap kérdését, hanem egyenesen az adó iránt hozott határozat megszüntetését sürgette. Elnök alispánt fokosok villogtatásával arra zaklatá, hogy a kérdéses adózási határozat visszahuzatását megye pecsétjével erősítendő iratban adja ki, mit az elnök vonakodván cselekedni, szobájából, hol megtámadtatott, a terembe sem mert menni. A. K. gr. azonban elég bátor volt csilapítás végett a lázongók közé vegyülni, de a dühösek őt vad módra megrohanván, ruháját szétepték, 's bizonynyal agyon verendék, ha hirtelen az elnök szobájába vissza nem surran. E' szoba ajtaját a vérszomjazók be nem törhetvén, ablakaihoz lábtókat állítottak 's borsztóan káromolva 's fenyegetve sürgették az adó megsemmisítését; de az első alispán még sem hajlott ki

vánatukra 's mig ő szilárdul küzdött, az alatt a másodalispán a teremben megkéseltetik, a szurás egyenesen szívénck vala döfve, de részint a ruha tömött burkozata, részint vastag sínörzata, részint a bicska tompasága miatt mélyen nem hatott 's közszereteti m. alispánunk életben megmaradt. A kardosak nagyobb része a tanácsstermet elhagyva futásban keresé menedéket. Az összeolvadt nyers tömeg többnyire eleséggel ellátva jövőn nyíltan harsogta, hogy sem borért, sem pénzért n. veszélyeztetendi őseitől vérrel szerzett nemesi kiváltságit (?) nagy rész az ugynevezett „Rongyos” csapszékre rohant 's az ott Sz. K. részére 6 foglal által őriztetett 95 bor- és 5 pályinka-hordót kiütögette; a drága italt kieregette 's a nagy mennyiségű hust az utczára cigányoknak hánytva eledelül. Ennyi zaklatásnak elvégro kénytelen vala engedni az elnök, a kívánt megsemmisítést kimondá, 's azt a termen kívül zajongott tömegnek egy ib. megyei pécsettél erősített irattal tudt adta. Ki levén elégitve így a hatalmas tömeg főkvánata, most M. J. 's D. P. nevetek hangoztatá, 's az elnök egymásután mindkettőnek követté választatását kijelenté, mire Mumhard János és Dapsy Pál haladéknélkül föleskettettek. Így végződött e' vérszteljes választás, melly annyi jelesünk életét fenyegette 's annyit sebzemeg. Az előttei estén a csapszékben egy nem adózó köznemes az adótol szinte irtózó társát halálosan sujtotta földre. A RR. végül kir. biztosságért folyamodtak 's azt hatázzák hogy gyűlést nem tartandnak.

Zalaegerszegi közgyűlés apr. 24kén. Épen most végeztük követválasztónak lennie kellett gyűlésünket a nélkül, hogy követet választhattunk volna. Némmely megyében mint halljuk 6, 10, 20 számban mondják egymással versenyeni a követségre vagy inkább díjára 's kecsgetető mellék-kínézéseinek elnyerhetésire sörvágókat, 's mi sem kérelemmel, sem paraszt monda szerint pányván sem birtunk egyet is keríteni bármelyik párt vagy felekezethől. Ennélfogva mivel megvagyok győződve, hogy a t. olvasó közönség igen kíváncsi tudni, kik lettek Zalamegyének követei? ezennel tudósíthatom, hogy Deák Ferencz visszaléptével, az igen számos kiszemeltek 's megkináltattak közül a követi pályát nem fogadta el senki 's így Zalamegye ez uttal nem boldogult szándékában. Mi történik jövőre, a jó Isten tudja, de remélljük, lesz mód 's talán pár hét alatt valósuland is, minélfogva megyénk nem marad képviseletlen, sőt a nemzet közszereteti tárgyában személyesülend az.

Soprony april 24kén. Országgyűlési követink megválasztattak mai közgyűlésünkben, Nagy Pál tb. ur több országgyűlésen jeles követe megyénknek most is nagy többséget nyert, de megköszönvén a bizodalmat, köz felkiáltás Rohonczy Ignác első alisp., és Simon Nep. Jánost főjegyző uu. kívánta. Közgyűlésünk folyvást tart, eredményiről utóbb többet. T.

Szeged város fölliratára szinte érkezett intező válasz fels. helyről, mellyben az országgyűlési követek mikint választatása iránt keletkezett városi határozatra nézve ő fels. k. megengedni méltóztatott, hogy a mennyiben Szegeden az eddig divatozott szabályos gyakorlat fön nem tartatnék 's az némileg megváltoztatni szándokoltatnék, a követválasztás köv. korlátok közt eszközölthetessék: a) a belső tanács követekül törvénytudó 's egyéb szükséges tulajdonságokkal fölrüházott egyedekeket jeleljön ki. b) Valamennyi helybeli polgár számukhoz képest több osztályba elkülönözve választanak magok közül annyi választót, hogy ezek száma a választott polgárok számának fele részével egyenlő legyen (tehát 42 tag). c) Az országgyűlési követek a városi tanács által kijelöltekül a tanács, választott község 's a b) szerint választandó polgárok közös vokasai által választassanak, 's végre — d) a követutasítás a tanács és választott község egyenlő számu egyedei által dolgoztassék ki, 's a tanács és választott község vegyes ülésében adassék elő; ezen korlátokon túl semmiféle újítás nem engedtetik meg.

Ausztria.

(Változások a' es. kir. hadseregénél).

Dahlen Ferencz, altábornagy 's osztályfő, Baden nhg 59. sz. gyal. ezred másod tulajdonosává lett. Előléptettek, ezredesből vezérőrnagygyá: István es. k. fhg; alezredesekből ezredesekké: Frank Sebestyén, Mastrovich Miklós, Hessen-Homburg tartománygr. 19. sz. gy. ezr. az ottocsani 2 sz. gy. határőrezr.; őrnagyokból alezredesekké: Jablonszky Gusztáv, Marinovich János, korvett-kapitány, Fridrik es. k. fhg oldalán, fregátkapitánynyá hivatala megtartásával; kapitányokból őrnagyokká: Müller Károly, Wasa Gusztáv hg 60 sz. gy. ezr.; Richter Antal, Hrabowszky b. 14 sz. gy. ezr., mindkettő az ezr.; Hohensinner Ferencz, az árkásztetnél, ugyanott. Milpökh Józsa.

Wasa Gusztáv hg 60 sz. gy. ezr. őrnagy, Titteldorf granátos zászlóalj parancsnokává lett. Nyugalmaztattak vezérőrnagyokból: Accarti Mihály b. ellentengernagy, altábornagyi ranggal's nyugdíjjal; Gaisruk Aloiz gr., zászlóaljvezér, magasb vezérőrnagyi nyugdíjjal; ezredeseiből: Pöck János b. Albert hg 44 sz. gy. ezr., és Casanova Károly, az ottocsani 2 sz. gy. határőrezr.; alezredes Guollinger Antal Ferdinánd császár 1 sz. gy. ezr. ezredesi ranggal, őrnagyokból: Nickelsberg Károly, Hrabowsky b. 14 sz. gy. ezr.; Rainondi Vince, Kinski gr 47 sz. gy. ezr., és Tschopp Károly, Fridrik es. kir. hg. 16 sz. gy. ezr.; gyalog 's lovas kapitányokból: Hahn Lajos, Hoch és Deutschmeister 4 sz. gy. ezr., Kubányi Sándor, István es. kir. hg 58 sz. gyalog ezr.; Pfeiffer Henrik, Windisch-Graetz hg 4 sz. könnyűlovasezr. Fuchs Károly, Liechtenstein hg 5 számú könnyűlovasezr.; Schwandner Leopold a' 6ik őrszászlóaljtól, és Miklós Pál, a' mérnöktestnél, mind őrnagyi ranggal. Strüff Ferencz, kapitány és bellovári polgármester őrnagyi rangot nyert. Zichy Zsigmond gr., kapitány a' hadseregél, pótlólag őrnagyi rangot kapott. Worell József és Podvinszky Ignác nyugalmazott ezredesek, Őrsébet-tereziai alapítványhelyekre jutottak. Württemberg Sándor hg, vezérőrnagy és zászlóaljvezér, a' württembergi kir. Fridrikrend viselésére legf. engedelmet kapott —

Amerika.

(Egyesült státusok. Mexiko és Yukatan. Montevideo.) Washingtonból márt. 6káról érkezett hírek szerint a' congressus decemberig eloszlott. Targyalati közt a' bukástörvény, az elnök hozzájárultával is, visszahuzatott; a' vámárjegyzék változatlanul megmaradt. Minden a' régi lóban áll; de a' gyáripar 's kereskedés mégis új életre kap. A' congressus gyűléssel oszlott el az elnök ellen; még utolsó estén is a' senatus háromszor utasítá egymás után vissza Caleb Cushing kincstári titoknokká lett kineveztetését, ugyszinte Wise Henriknek Párisba követül küldetését. Elnökválasztásra már pártok fejledeznék: az unio déli része Calhoun részire nyilatkozik, Van Buren pártja gyengül, a' nyugat Cass tábornok, Kentucky Johnson mellett van. A' londoni követ Everett az elnöktől Chinába neveztetett követté; őt Londonban Webster Dániel, Jenifert pedig Bécsben Wise Henrik váltandja fel. James Madison Porter hadminiszterré lön. Nevezetes még, miszerint az elnök,

különösen a' német lakosság kívánatára a' nemzetgazdasági munkájáról igen elhírlt List Fridriket Németországban az unio consulává nevezte ki, 's o' kinevezést a' senatus egyhangulag helybenhagyá. A' philadelphiai németek ezen kinevezést a' württembergi királyhoz intézendő alázatos felirással kísérendik. — Ujorleansi lapok szerint Mexiko az elpártolt Yukatan ellen legközelebb igen szerencsétlenül harczolt: febr. 1én ezer főnyi mexikói sereg Andrada tábornok alatt elfoglalá Campeche egyik külvárosát, hanem 4én mintegy 900 ellenségétől megtámadtatván, a' csatában hir szerint 500 mexikói esett el, köztük a' vezér Andrada tábornok maga és Santa Ana, az elnök fia. A' yukataniak csak 70 embert veszettek, a' mexikói tüzérseg a' nagy zavarban mexikóiakra tüzelt, ezenkívül a' mexikói táborban sok fellázadt és sok elszökött. — Spanyol lapok nevezetes híreket hoznak Montevideoból dec. 12eig. A' néphez intézett egyik felszólításában a' kormány azt jelenti, hogy az elnök közvetlen parancsi alatt állott sereg dec. 6án a' nagy Arroyo forrásánál egészen tönkre veretett, mely szerencsétlenség a' polgárok hazafiságát újra hathatósban szólítja fel. Ehezképest a' kormány azt rendelé, hogy az egész ország tömegben keljen fel, minden nyilvános munka szünjék meg, 's minden polgár a' rá mérendő helyre siessen. Egy másik rendelet a' köztársaságban minden rabszolgát szabadnak, 's e' szerint fegyverfoghatónak 's a' haza védelmére kötelesnek nyilvánít. A' két törvényhozó test e' rendeletnél arra hivatkozik, hogy az országnak szabad emberekre soha sem vala nagyobb szüksége, mint most, megigérvén egyszersmind, hogy az illető rabszolgatulajdonosok a' veszély elmúltával kármentesíteni fognak. — Braziliában valamint Portugáliában az angol kereskedési szerződés iránti terv nem fogadtatott el. — (Hayti. Mexiko.) Haytiban a' lázadás nagyon elhatalmasult, a' fölkeltek száma 12 ezerre szaporult, Boyer elnök sergéből 6 ezred a' lázadókhöz pártolt el 's a' diadalmaskodók Portauprince főváros felé nyomulnak, hol a' kormánynak már csak 4 ezer katonája van. Boyer sergével két ízben diadalmasan csaptak össze; mintegy 300 emberét 's két legjobb tábornokát ölték meg. — Texasi hírek szerint a' Santa Ana által elosztott mexikói congressus saját hatalmánál fogva Jala-

pában újra összeült, 's új alkotmánytervet készített, mely többi közt kijelenti, hogy a' Texas és Yukatan iránti ellenségeskedés megszüntével e' két fiatal status a' mexikói szövetséghez 's szerződés útján csatoltassék. Ezen congressust 2000 katona 's 14 ezer polgár gyámoltja Santa Anának centralisatio rendszerén épült hatalma ellen, sőt Arista tábornok is az éjszaki tartományokkal együtt részére állott.

Spanyolország.

(Az Ebro melletti vámvonal megszüntetett. Rothschild ügyviselőji kirabolattak.) A' kormány april. 6iki határozatában az Ebro melletti vámvonalat megszüntette, miután a' földhalmozott áruk annyira elfogytak már, hogy a' baszk tartományokba csempészéstől nem kelle többé tartani. Ez intézkedés kissé szabadabb mozgást fog a' kereskedésnek engedni. — Rothschild ügyviselőit, kik Madridból Paris felé utaztak, Lerma közelében rablók támadák meg, 's egészen kifoszták őket váltásdíj azonban nem követeltek tőlök, 's utjok azonnali folytatását nem gátolák. — Hire jár, hogy Cataloniában a' zendülést ismét megújítani iparkodnak a' mérsékpártiak, miután átlátták, hogy meddig békének örvend az ország, addig biztossággal nem tarthatják meg kezeik közt a' hatalmat. Mondják, hogy titkon don Carlos is pártolja e' botor merényt. — A' szabadsági harc hőseinek emléket szándék fölállítani, melynek alapkövét maga a' királyné fogja letenni. — Prim ezredes az ellene kimondatott ítélet alól fölmenteték, 's így most már haj nélkül foglalhatja el helyét a' cortesben.

Francozország.

(Határozat a' rabszolgaság eltörlésztése körül.) Azon választmány, mely tervalkotásra volt megbízva a' rabszolgaság eltörlésztése iránt, benyújtá már dolgozatát a' követkamrának, mely lényegileg ezebből áll: 1853: jan. ísején minden rabszolga szabad emberré leend; addig is tulajdonszerkezési joggal bírand; az eddigi tulajdonosok közt kárpótlásul 150 millió frank osztassék ki; az ellenszegülő gyarmati tanácsosok hivatalaiktól azonnal fosztassanak meg. E' rendszabályokat a' követkamra hihetőleg el fogja fogadni. —

É R T E S I T Ó.

Gőzhajók járása.

Indul: **Pestről Pozsonyba 's Bécsbe** mindennap egy gőzös regg. 7 órakor 's minden szerdán és vasárnap reggel egy rakhajó. — **Bécsből Pozsonyba 's Pestre** szinte mindennap egy gőzös délutáni 2 órakor, ezenkívül minden vasárnap és esütőrtökön egy rakhajó. — **Pestről Zimony 's Orsova** felé majus elejétől october végeig, hajnalokor hetenkint kétszer (vasárnap és esütőrtökön) **Ujvidék** felé minden kedden, **Mohács** és **Eszék** felé minden pénteken egy utasi gőzös; végre **Pest** és **Drenkova** közt minden 14 napban megfordul egy vontató gőzös. Értkezik: **Pestről Bécsbe** 's viszont mindennap; **Orsova és Zimonyból Pestre** minden vasárnap és esütőrtökön.

Eggenberger József es fia

magyar tud. akademiái könyvtárosoknál Pesten a' Ferencziek térén 413dik szám alatt kapható:

Utmutató Kántorkönyv,

mellyet a' római kath. anyaszentegyházi szertartásu magyar kántoroknak számára, a' Missale, Ritualék és Breviari um rubrikái szerint készített és sok új énekekkel megbővitve kiadott:

FEKETE FERENCZ ns. k. Szeged városi alkantor. 4r. Szegeden 1823. Kötetlen 4 ft. v. p. 1—3

1830., 1832—6., és 1839—40. Országgyűlési irományoknak és jegyzőkönyveknek a' felbenszakasztott rendes betűszerint Lajstromzások

elkészülvén, azok közül felsőbb rendeletnél fogva közfelügyelés alatt az 1830., és 1839—40diki lajstromok mára a' sajtó telis h a g y t á k, az 1832—6iki pedig szinte munkában levén néhány hét múlva fog elkészülni. Áramind a' háromnak összesen 4 ezüst forint leszén. Megszerezhetni: Budán a' hol nyomatik, a' kir. egyet. könyvnyomó intézetében, Pozsonyban pedig Bode Ferencznél, ugyanazon intézet bizományosánál, Mihály-utczában. A' k egyetemi könyvnyomó intézet részéről Budán 1843. april 29án. 2—2.

ORSZÁGGYŰLÉSRE

használható, nemzeti új diszöltöny t. i. Zrinyi, mente, dolmány, mellény 's nadrág divatosan készítve 's gazdagon arannyal ékesítve, a' hozzá tartozó aranyövvel, kardkötővel, 's vitézkötéssel igen jutányos áron eladandó. Pest az Országut 572. sz. a. emeletben jobbra. 3—3.

Csöd-hirdetvény.

Ó cs. 's ap. kir. fels. legk. parancsa következtében közhírré tétetik: hogy a' pesti kir. tud. egyetem könyvtár igazgatói hivatal, melyhez 800 pengő

forint évi fizetés van kapcsolva, az eddigi igazgató t. cz. Fejér György urnak attóli felmentése által megürülvén, ennek betöltése végetti csöd határideje folyó évi július hó utolsó napjára olly formán tüzetett ki: hogy az említett hivatalt megválni ohajtók a' maguk arra alkalmas voltokról szóló bizonyítványokkal felkészült folyamodásaikat azon határrnapig bezárólag a' fenírt kir. egyet. mostani igazgatójához ngos Dege n János urhoz benyujtani elnemulasszák. Pesten apr. 10kén 1843. Szoblahói Pál m. a' Elek m. k. a' pesti k. tudom. egyetem jegyzője. 2—3.

Árverési hirdetmény.

A' nm. magyar kir. udv. Kamara részéről közhírré tétetik, hogy a' diósgyőri és tokaji kincstári urodalmak következő javadalmai, ugymint:

- A' diósgyőri urodalom részéről.
  - 1) Miskolczon a' Korona című nagy vendégfogadó.
  - 2) Ugyanott a' Zöldfa nevű vendégfogadó.
  - 3) A' diósgyőri és
  - 4) mezőkövesdi boltok.
  - 5) Az ottani pálinkaház és mérés; továbbá
  - 6) Varbó,
  - 7) Radistyan és
  - 8) Kápolna helységeiben a' koresmáltatási és hasznelési jog.
  - 9) Csabán az urodalmi pálinkaház.
  - 10) A' pogai koresmáltatás, végre
  - 11) A' kisgyőri kőbánya.

A' tokaji urodalom részéről.

- 1) Rakomazn 215 hold dohány termesztésre használandó majorsági föld.
- 2) 484¹/₁₆ hold szántóföld.
- 3) 60²/₁₆ hold kenderföld.
- 4) 397³/₁₆ ember vágó rét.
- 5) Timarón 37¹/₁₆ hold urodalmi föld és
- 6) „ 548³/₁₆ ember vágó rét.

Az elsőkre nézve Miskolczon a' kormányzói lakban folyó 1843. év máj hó 6dikán a' másodrendűekre nézve pedig Tarczalon a' tisztartósági épületben szintén máj. hó 2kán tartandó közárverések útján f. 1843. év. nov. 1-ső napjától szá-

mitandó 3 évre haszonbérbe fognak adatni, mely ha' árnapiokra a' bérleni szándékozók elegendő bánatpénzzel ellátva, azzal a' megjegyzéssel hivatalosak, hogy az árverés berekesztése után teendő ajánlatok el nem fogadhatatnak, 's az árverési feltételek Diósgyőriben a' kormányzó, Tarczalon pedig a' tisztartói hivatalokban előlegesen is megtekinthetnek. 3—3

Árverési hirdetés

F. 1843ki majus 3án reggeli 9 órakor a' t. k. váltótörvényszék végzése következtében bálvány - utczában Urményi féle házban, az első emeletben 8d. sz. alatt közárverés útján a' legtöbbet ígérőknek kész fizetés mellett két tajtékpipa ezüst fődéllel 's két aranygyűrű kövekkal elfog adatni. Kelt Pesten april 28dikán 1843. Szánthó József m. k., mint a' t. v. tszék által kiküldött végrehajtó.

Méit. zétényi gr. Klobusiczky János ur t. Ungmegyében Szerednye városban 's környékén jelesen: Horlyó, Lehocz, Csertész, Köblu, Iglencz, Orlyova, Bacsova, Thurja-Polyena, Benedek és Ignécz, t. Bereg vgye helységeben létező részjóságai, nemkülönb az előbbi megyében helyzett Thurja-Bisztra egész helysége f. évi Sz. Jánosnapjától haszonbérbe kiadandók. Az azokat akár egészben, akár részletenkint bérleni kívánók értekezhetnek S. A. Ujhelyben a' tisztelt gróf teljes hatalmu képviselőjével t. kis-rákói Lehoczky László táblabíró ural. 3—3.